

การประเมินผลการใช้งาน Acquisition Module ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha: กรณีศึกษาหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Evaluation of the Acquisition Module Usage of Koha Automatic Library System: A Case Study of Thammasat University Library

ยุคลธร เหล่านพกุล, พิษณุ ใจกล้า, ชยานันต์ คำพรชัยสิริ

หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ykt.l@tu.ac.th

phitnu@tu.ac.th

chayanan@tu.ac.th

บทคัดย่อ

หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้นำระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน (Senayan) มาใช้ในงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งมีการปฏิบัติงานร่วมกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha ใน Module อื่น ๆ หลังจากใช้งานระบบเสนายัน ทำให้ทราบปัญหาจากการใช้งานหลากหลายรูปแบบ ซึ่งส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน คณะทำงานจึงได้ศึกษาการใช้งาน Acquisition Module ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จากนั้นห้องสมุดสาขาทั้ง 9 แห่งของหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการเริ่มใช้ Acquisition Module อย่างเป็นทางการ ในวันที่ 1 เมษายน 2562 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน จากเดิมที่ต้องใช้ 2 ระบบในการปฏิบัติงาน ซึ่ง Acquisition Module สำหรับงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วยการบริหารจัดการงบประมาณ การเสนอสั่งซื้อ (Book Suggestion) การจัดการการสั่งซื้อ การตรวจสอบความซ้ำซ้อน การติดตามสถานะของหนังสือ (Book Tracking) และรายงานสถิติ (Report) จากการประเมินผลการใช้งานที่ผ่านมา ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับอย่างแม่นยำ รวมไปถึงผู้รับบริการที่เสนอสั่งซื้อหนังสือ ยังสามารถทราบผลการจัดซื้อได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ, ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha, หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ABSTRACT

Thammasat University Library has used the Senayan Library Management System to supply information resources, integrated with the Koha Automatic Library System in other modules. After using the Senayan system, helps to identify any problems from using that effect on

working. Thus, the purpose of this study was the use of Acquisition Module to improve and develop information resource acquisition. All 9 branches, Thammasat university library officially use Acquisition Module on April 1, 2019 with the objective of increasing efficiency and reducing operational errors previously, worked with 2 operational systems. For Acquisition of printed information resources that composed of budget management, book suggestion, order management, cyclic redundancy check, tracking, and statistics reports. The results of evaluation found that staff can be able to work more efficiency and also manage the budget precisely. Including patrons who suggest books, can also quickly know the purchasing results.

Keyword: Acquisition module, Koha automatic library system, Thammasat University Library

บทนำ

การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ คือ การดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งวิธีจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ โดยทั่วไป ได้แก่ การจัดซื้อ/บอกรับ การขอรับบริจาค การได้รับบริจาค การแลกเปลี่ยน และการผลิตขึ้นเอง ในที่นี้จะกล่าวถึงการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้วยวิธีการจัดซื้อ/บอกรับ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญของการดำเนินงานของหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยหอสมุดฯ มี 2 หน่วยงานหลัก ที่ดำเนินการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ งานจัดการทรัพยากรสารสนเทศ และห้องสมุดสาขา ซึ่งงานจัดการทรัพยากรสารสนเทศรับผิดชอบในการจัดหาฐานข้อมูลออนไลน์ วารสารทั้งฉบับพิมพ์และออนไลน์ หนังสืออ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงาน หรือเครื่องมือสนับสนุนงานวิจัย ส่วนห้องสมุดสาขารับผิดชอบในการจัดหาหนังสือทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย (ขวัญชนก สถาพรพิบูลย์, 2560)

ในปี พ.ศ. 2555 เป็นช่วงเวลาที่หอสมุดฯ ยังคงใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์เชิงพาณิชย์ในการดำเนินงาน โดยระบบงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (Acquisition module) ยังไม่ถูกนำมาใช้งานอย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจในระบบอย่างชัดเจน ความไม่พร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงาน และนโยบายการจัดหาแบบรวมศูนย์ที่ทำให้มีปริมาณงานจำนวนมาก เกินกว่าที่บุคลากรงานจัดหาจะดำเนินการได้ครบถ้วนตามฟังก์ชันการทำงานของระบบ เป็นผลให้เกิดปัญหาความคลาดเคลื่อนของข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ในห้องสมุด ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหอสมุดฯ จึงได้นำระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน (Senayan) มาประยุกต์ใช้ในการบันทึกและตรวจสอบรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดสาขาแต่ละแห่งจัดหาเข้ามา

ต่อมาเมื่อหอสมุดฯ เปลี่ยนแปลงระบบห้องสมุดอัตโนมัติจากระบบ Horizon มาเป็นระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha ที่เป็นโอเพนซอร์สซอฟต์แวร์ สามารถทำงานบนระบบปฏิบัติการลินุกซ์หรือวินโดวส์ ระบบจัดการฐานข้อมูลใช้ MySQL หรือ PostgreSQL ในการเก็บข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งในส่วน of ระบบและส่วนของผู้ใช้ระบบ มีซอฟต์แวร์บริการเว็บเป็น Apache ซึ่งทั้งหมดล้วนแต่เป็นซอฟต์แวร์แบบเปิดเผยแพร่และไม่ได้ค่าลิขสิทธิ์ ประกอบด้วย 5 ระบบงาน คือ (1) ระบบงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (2) ระบบงานทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ (3) ระบบงานควบคุมวารสาร (4) ระบบงานยืม-คืน และ (5) ระบบงานสืบค้นสารสนเทศ

ออนไลน์ เบื้องต้นในเรื่องของการโอนถ่ายข้อมูลจากระบบเดิมเข้าสู่ระบบใหม่ ได้มอบหมายให้ทีมตรวจสอบแก้ไขรายการข้อมูลที่ไม่ถูกต้องออกไปจากชุดข้อมูล (Cleansing Data) โดยการลบรายการข้อมูลที่ไม่มีตัวเลขจริงในห้องสมุดออกไป เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในการใช้บริการของผู้ใช้ และการตรวจสอบเพื่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (จุฑาทิพย์ จันทรลุน, 2553)

ดังนั้น เมื่อเริ่มต้นใช้งานระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha ก็ยังไม่มีการใช้ระบบงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สืบเนื่องจากนโยบายของหอสมุดฯ ณ ขณะนั้นยังคงไม่ต้องการให้มีการสร้างระเบียบข้อมูลที่เกิดจากการสั่งซื้อในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha ด้วยเกรงว่าหากเปิดให้ใช้งาน จะเกิดปัญหาเช่นเดิมอีก คือ มีการสร้างระเบียบข้อมูลแล้ว แต่เมื่อไม่ได้รับตัวเลขจากผู้แทนจำหน่าย จะไม่มีการดำเนินการลบข้อมูลออกจากระบบเมื่อผู้ใช้บริการสืบค้น ก็จะมีข้อมูลหนังสือ แต่ไม่มีตัวเลขให้บริการ อีกทั้งบุคลากรในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศยังขาดความรู้ ความสามารถในการสร้างรายการบรรณานุกรมตามมาตรฐาน จึงยังคงต้องใช้งานโมดูลจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของระบบจัดการห้องสมุดเสนายันต่อไป

ทั้งนี้จากการประเมินผลการใช้งานระบบเสนายันในช่วงปีต้นปี พ.ศ. 2560 พบปัญหาจากการใช้งานหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่เกิดจากความไม่เสถียรของระบบ เป็นเหตุให้เกิดความผิดพลาดในการค้นหาทรัพยากรและสั่งซื้อหนังสือซ้ำซ้อนกัน และที่เกิดจากการไม่บูรณาการระบบงานเป็นหนึ่งเดียว ทำให้ไม่สามารถควบคุมตรวจสอบ และติดตามการดำเนินการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นหอสมุดฯ จึงเริ่มทดลองใช้งาน Acquisition Module ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha โดยมีการปรับใช้ระบบและมีการเพิ่มฟังก์ชันการติดตามสถานะของหนังสือ (Book Tracking) ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน โดยเริ่มใช้งานจริง ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2562 แบ่งแยกการจัดซื้อหนังสือตามห้องสมุดสาขาทั้ง 9 แห่ง ได้แก่ หอสมุดปรีดี พนมยงค์, หอสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์, ห้องสมุดสัญญา ธรรมศักดิ์, ห้องสมุดนงเยาว์ ชัยเสรี, ห้องสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์, ห้องสมุดศาสตราจารย์ดิเรก ชัยนาม, ห้องสมุดศาสตราจารย์สังเวียน อินทรวิชัย, ห้องสมุดคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน และห้องสมุดบุญชู ตรีทอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าการทำงานของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างแท้จริง ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะประเมินผลการใช้งาน Acquisition Module เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลการใช้งาน Acquisition Module ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

การศึกษาการใช้งาน Acquisition Module ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

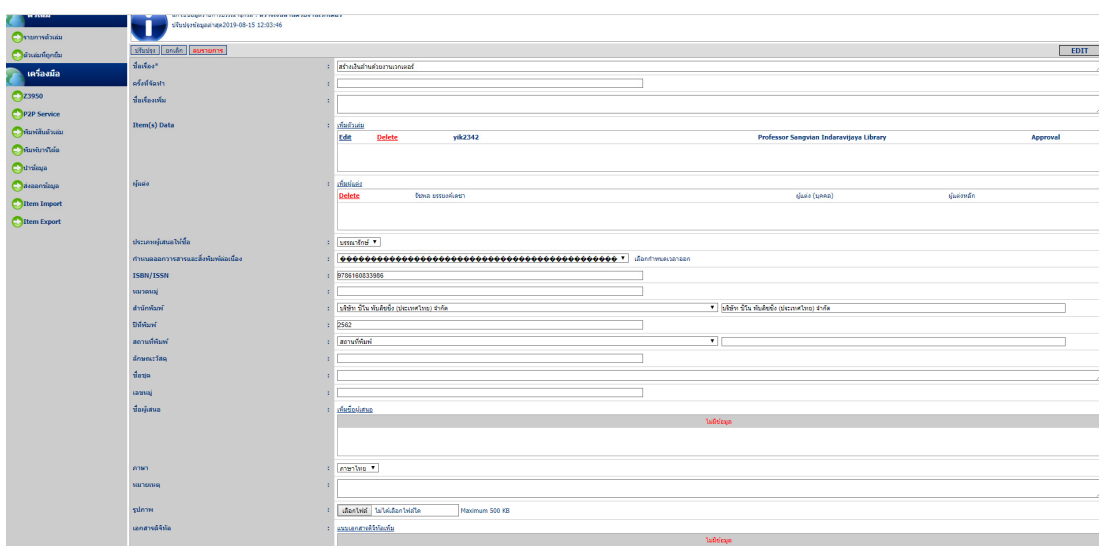
1. การวางแผนการดำเนินงาน

หอสมุดฯ จัดตั้งคณะทำงาน จัดทำแผนปรับปรุงการปฏิบัติงาน ระยะเวลาดำเนินการ 4 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560 - มกราคม 2561 โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการใช้งานระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน (Senayan) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนและพัฒนาปรับปรุงต่อไป โดยสรุปได้ ดังนี้

- 1.1 ระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน ไม่มีความเสถียรภาพในการใช้งาน
- 1.2 ระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน ต้องทำงานร่วมกันกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha โดยการทำงาน 2 ระบบ เป็นการเพิ่มขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย
- 1.3 ระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน ไม่สามารถบริหารจัดการงบประมาณการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศได้
- 1.4 ระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน ไม่สามารถติดตามสถานะของหนังสือได้
- 1.5 ระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน ไม่สามารถส่ง E-mail อัตโนมัติให้กับผู้รับบริการ

ภาพที่ 1 ระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน (Senayan)

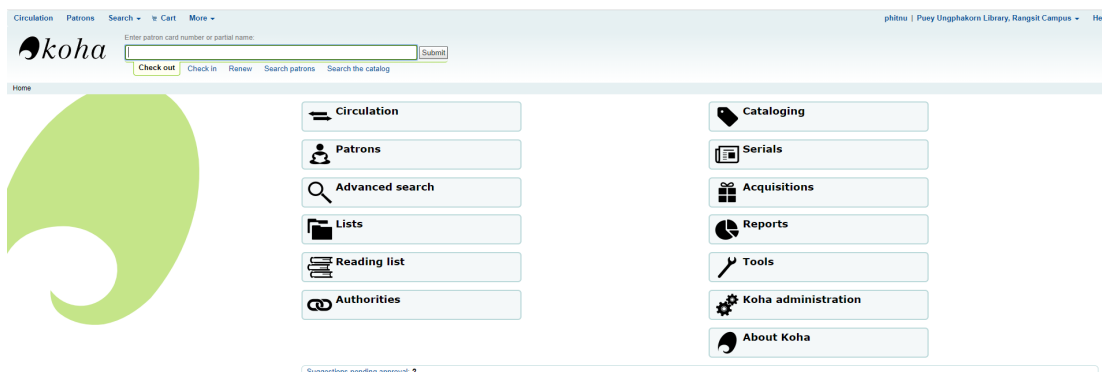

ภาพที่ 2 การลงรายการเพื่อใช้ในการตรวจสอบความซ้ำซ้อนในระบบจัดการห้องสมุดเสนายัน

2. ศึกษาการใช้งาน Acquisition Module ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha

คณะทำงาน ศึกษาการใช้งาน Acquisition Module เป็นระยะเวลา 9 เดือน ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ 2561 - ตุลาคม 2561 โดยบริษัท ปันสาร เอเชีย จำกัด ผู้พัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha ให้กับ หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แนะนำการใช้งานพื้นฐานของ Acquisition Module และคณะทำงาน ดำเนินการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในขณะนั้นกับ Acquisition Module และศึกษาแนวทางในการปรับปรุง ระบบให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ดังนี้

- 2.1 การเสนอสั่งซื้อจากผู้รับบริการ (Book Suggestion)
- 2.2 การตรวจสอบความซ้ำซ้อนของหนังสือ
- 2.3 การบริหารจัดการงบประมาณ
- 2.4 การติดตามสถานะหนังสือ (Book Tracking)
- 2.5 รายงานสถิติ (Report)

ภาพที่ 3 ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha

Vendor searchOrders search

Home > Acquisitions

Acquisitions

- Acquisitions home
- Late orders
- Suggestions
- Invoices
- EXPORT messages

Administration

- Budgets
- Budgets
- Funds
- Currencies
- EDI accounts
- Library EANs

New vendorBook TrackingMy basket

Manage orders

Vendor:Search

Pending suggestions

2 suggestions waiting. Manage suggestions.

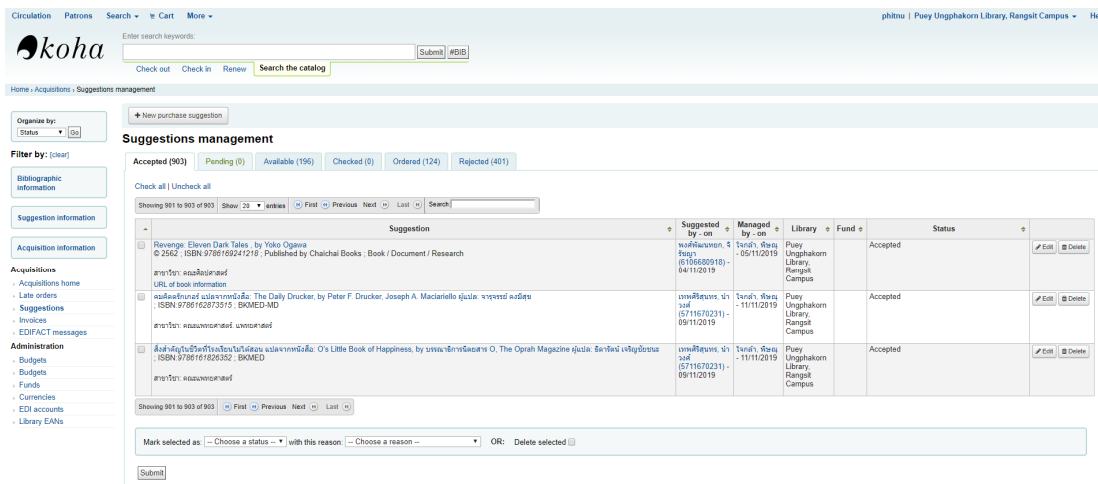
All available funds for Puey Ungphakorn Library, Rangsit Campus

Showing 1 to 37 of 37 (filtered from 71 total entries)Search

Expand all | Collapse all | Hide inactive budgets | Show inactive budgets

Fund code	Fund name	Owner	Library	Amount	Ordered	Spent	Total available
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=39]							
BK-TUPHED_2020	TUPHED (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Pidi Banomyong Library	810,326.98	59,053.37	239,406.92	512,866.69
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=37]							
BK-TUPUEY_2020	TUPUEY (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563	สำนักฯ พิษณุ	Puey Ungphakorn Library, Rangsit Campus	1,984,793.13	213,978.25	346,936.00	1,399,888.88
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=40]							
BK-F-TUJOC_2020	TUJOC (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Faculty of Journalism and Mass Communication Library	70,000.00	0.00	0.00	70,000.00
BK-TUJOC_2020	TUJOC (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Faculty of Journalism and Mass Communication Library	166,592.72	3,462.25	12,921.35	150,209.12
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=33]							
BK-F-TUMED_2020	TUMED (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Nongyao Chaisri Library	245,605.50	24,054.70	376,801.40	47,799.40
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=62]							
BK-TUMED_2020	TUMED (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Nongyao Chaisri Library	725,460.55	122,557.10	49,371.30	553,732.15
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=41]							
BK-F-TULP_2020	TULP (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Boonchoo Teethong Library, Lampang Campus	108,000.00	0.00	0.00	108,000.00
BK-TULP_2020	TULP (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Boonchoo Teethong Library, Lampang Campus	133,206.87	0.00	176.00	133,030.87
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=53]							
BK-F-TUECON_2020	TUECON (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Puey Ungphakorn Library (Econ. The Prachan Campus)	200,000.00	0.00	2,754.00	197,246.00
BK-TUECON_2020	TUECON (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Puey Ungphakorn Library (Econ. The Prachan Campus)	195,739.96	9,780.00	1,330.00	185,629.96
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=44]							
BK-F-TUPOL_2020	TUPOL (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Professor Direk Jayanama Library	100,000.00	0.00	0.00	100,000.00
BK-TUPOL_2020	TUPOL (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Professor Direk Jayanama Library	149,600.66	36,690.00	28,450.19	76,459.87
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=46]							
BK-F-TUBA_2020	TUBA (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Professor Sangman Indaranyaya Library	1,000,000.00	6,450.00	17,320.00	976,230.00
BK-TUBA_2020	TUBA (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Professor Sangman Indaranyaya Library	329,447.51	2,975.40	94,924.10	201,548.01
Budget: งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563 [id=51]							
BK-F-TULAM_2020	TULAM (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Sanya Dhamasakul Library	400,000.00	0.00	85,498.00	314,502.00
BK-TULAM_2020	TULAM (งบกลาง) งบประมาณจัดซื้อหนังสือ งบประมาณปี 2563		Sanya Dhamasakul Library	408,866.04	108,547.60	125,881.65	175,536.79

ภาพที่ 4 Acquisition Module ของ Koha

ภาพที่ 5 ระบบจัดการคำขอของผู้ใช้บริการ

3. เตรียมความพร้อมก่อนการใช้งาน Acquisition Module

หลังจากมีการปรับปรุงระบบ Acquisition Module ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ได้มีการจัดอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานจัดหาฯ ทุกห้องสมุดสาขา เพื่อให้ทราบแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีหัวข้อการจัดอบรม ดังนี้

- 3.1 การตรวจสอบและแยกประเภททรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์
- 3.2 การลงรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์
- 3.3 การใช้งาน Acquisition Module

ภาพที่ 6 การเตรียมความพร้อมในการใช้งาน Acquisition Module

4. ทดลองการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha ในฐานข้อมูลเพื่อการฝึกปฏิบัติงาน (Train database: TrainDB)

ผู้ปฏิบัติงานจัดหาฯ เริ่มทดลองใช้งาน Acquisition Module ในฐานข้อมูลเพื่อการฝึกปฏิบัติงาน (TrainDB) เป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 - ธันวาคม 2561 โดยทดสอบการใช้งานสรุปปัญหาที่พบ และดำเนินการปรับปรุงระบบให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานอีกครั้ง

5. เริ่มใช้งาน Acquisition Module และจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

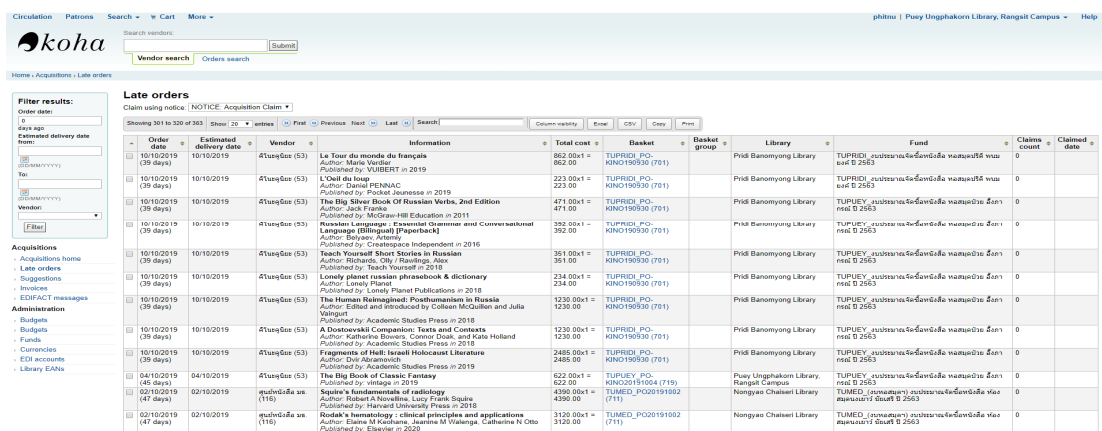
คณะทำงานจัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2562 - มีนาคม 2562 และห้องสมุดสาขาทั้ง 9 แห่ง เริ่มใช้งาน Acquisition Module ในวันที่ 1 เมษายน 2562 หลังจากเริ่มใช้งานแบบเต็มรูปแบบ ผู้ปฏิบัติงานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงปัญหาและกระบวนการทำงานต่าง ๆ และได้ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุง

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

จากการที่หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ศึกษาและนำ Acquisition Module ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha มาใช้งานนั้น ทำให้กระบวนการจัดหาฯ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และช่วยประหยัดเวลาในการดำเนินงาน ตั้งแต่กระบวนการเสนอซื้อที่ผู้ใช้บริการสามารถเสนอซื้อผ่าน OPAC ของระบบ Koha ผู้ใช้บริการทราบสถานะจัดหาของตนเอง การแจ้งผลการดำเนินการผ่านทางอีเมลโดยอัตโนมัติ เมื่อมีการพิจารณาสั่งซื้อ การดำเนินการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของหนังสือภายในห้องสมุด สามารถตรวจสอบได้ง่ายขึ้น จากเดิมที่ต้องตรวจสอบจากหลายระบบ การบริหารจัดการงบประมาณทำได้สะดวก สามารถตรวจสอบยอดเงินที่สั่งซื้อหนังสือ ยอดเงินที่ส่งจ่ายหนังสือ รวมถึงยอดเงินคงเหลือ การติดตามสถานะของหนังสือสามารถติดตามได้อย่างสะดวก ตั้งแต่สถานะสั่งซื้อ สถานะรับเข้าห้องสมุด สถานะส่งให้งานจัดการทรัพยากรสารสนเทศ สถานะส่งหนังสือให้งานบริการ และสถานะหนังสือพร้อมให้บริการ รวมไปถึงการสร้างรายงานสถิติต่าง ๆ ของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น รายการคงค้าง รายการตะกร้าที่ยังไม่ปิด รายการการดำเนินงานต่าง ๆ สามารถทำได้สะดวก ดังตาราง

ตารางเปรียบเทียบการใช้งานระบบจัดการห้องสมุดเสนายักษ์กับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha ในการจัดทำรายการสารสนเทศ

กระบวนการงาน	ระบบจัดการห้องสมุดเสนายักษ์	ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha
Book Suggestion	1. ดำเนินการร่วมกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Koha 2. ต้องแจ้งผลการจัดซื้อหนังสือผ่าน E-mail ด้วยตนเอง	1. ดำเนินการได้ด้วยระบบเดียว 2. ระบบสามารถแจ้งผลการจัดซื้อได้อัตโนมัติ
การตรวจสอบความซ้ำซ้อนของหนังสือ	ตรวจสอบความซ้ำซ้อนจากทั้ง 2 ระบบ คือ ระบบเสนายักษ์ และ Koha ซึ่งระบบเสนายักษ์ไม่มีความเสถียรภาพ การค้นหารายการบรรณานุกรมทำงานไม่ถูกต้องส่งผลให้เกิดการจัดซื้อซ้ำ	ตรวจสอบได้ในระบบเดียว
การบริหารจัดการงบประมาณ	ไม่สามารถตรวจสอบงบประมาณที่จัดซื้อหนังสือได้	แสดงรายการงบประมาณ และตรวจสอบได้ง่ายและชัดเจน
การติดตามสถานะหนังสือ (Book Tracking)	ไม่สามารถติดตามสถานะการจัดซื้อหนังสือได้	มีการจัดเก็บข้อมูลการจัดซื้อในทุกขั้นตอน จึงสามารถติดตามสถานะการจัดซื้อได้
รายงานสถิติ (Report)	ในการจัดทำรายงานสถิติ ผู้ปฏิบัติงานต้องรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นด้วยตนเอง	ระบบสามารถสร้างรายงานสถิติจากข้อมูลที่จัดเก็บในฐานข้อมูลได้อัตโนมัติ
การตรวจสอบงานค้างในระบบ	ไม่สามารถตรวจสอบ Late order ในระบบได้ ต้องตรวจสอบด้วยตนเอง	ตรวจสอบ Late order ในระบบได้โดยตรง

The screenshot displays the Koha library system interface, specifically the 'Late orders' section. It shows a table with columns for Order date, Estimated delivery date, Vendor, Information, Total cost, Basket, Basket group, Library, Fund, Claims count, and Claimed date. The table lists various orders with details such as the book title, author, publisher, and the library it belongs to. The interface includes search filters and navigation options on the left side.

ภาพที่ 7 การตรวจสอบรายการค้างในระบบ

Filter
Date:
Author:
Keyword:

Apply filter Clear
Run reports
Saved reports
Reports dictionary
View dictionary
Useful resources
Koha report library
Koha database schema

New report

Saved reports

ADMIN Acquisitions Catalog Circulation Circulation-Fines Circulation-Holds Circulation-Patrons Notices OPAC Serials adhoc patron remove

Subgroup: All
Showing 1 to 10 of 10 (filtered from 487 total entries) Show 20 entries First Previous Next Last Search

ID	Report name	Type	Subgroup	Notes	Author	Creation date	Last edit	Last run	Public	JSON URL	Cache expiry (seconds)	Saved results	Update	Actions
157	ACQ-01: รายงานผลการดำเนินงานรายวัน (Book Suggestion) และรายการที่รอซื้อจากสำนักพิมพ์	1			punsam, dev001 (131964)	01/07/2014	03/09/2019 11:10	08/10/2019 14:21	No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=157	300			Run
652	ACQ-03: รายงานผลการดำเนินงานรายวัน (Titles by Budget)				punsam, dev001 (131964)	20/11/2018	20/11/2018 10:35	16/10/2019 15:22	No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=652	300		This report seems obsolete. It uses biblioitems.marcent field. (Update SQL)	Run
653	ACQ-04: รายงาน E-Books ที่ได้รับจากห้องสมุดออนไลน์				punsam, dev001 (131964)	20/11/2018	20/11/2018 10:54	08/10/2019 14:22	No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=653	300		This report seems obsolete. It uses biblioitems.marcent field. (Update SQL)	Run
654	ACQ-05: รายงาน E-Books ที่ได้รับจากห้องสมุดออนไลน์ รายวัน				punsam, dev001 (131964)	20/11/2018	20/11/2018 10:52		No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=654	300		This report seems obsolete. It uses biblioitems.marcent field. (Update SQL)	Run
655	ACQ-06: รายงาน E-Books ที่ได้รับจากห้องสมุดออนไลน์ รายวัน				punsam, dev001 (131964)	20/11/2018	20/11/2018 10:51	02/03/2019 16:16	No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=655	300		This report seems obsolete. It uses biblioitems.marcent field. (Update SQL)	Run
656	ACQ-07: รายงานการใช้จ่ายรายวัน Budget				punsam, dev001 (131964)	20/11/2018	20/11/2018 13:43	08/10/2019 14:18	No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=656	300		This report seems obsolete. It uses biblioitems.marcent field. (Update SQL)	Run
657	ACQ-08: รายงานการใช้จ่ายรายวัน Budget				punsam, dev001 (131964)	20/11/2018	20/11/2018 14:04	08/10/2019 14:20	No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=657	300		This report seems obsolete. It uses biblioitems.marcent field. (Update SQL)	Run
658	ACQ-09: รายงานการใช้จ่ายรายวัน Budget				punsam, dev001 (131964)	20/11/2018	20/11/2018 14:06	16/10/2019 15:22	No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=658	300			Run
659	ACQ-10: รายงานการใช้จ่ายรายวัน Budget				punsam, dev001 (131964)	20/11/2018	20/11/2018 14:07	08/10/2019 14:20	No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=659	300			Run
660	ACQ-11: รายงานการใช้จ่ายรายวัน Budget				punsam, dev001 (131964)	20/11/2018	20/11/2018 14:09	08/10/2019 11:33	No	http://staff.koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/svc/report?id=660	300			Run

Showing 1 to 10 of 10 (filtered from 487 total entries) First Previous Next Last

Delete selected

ภาพที่ 8 รายการรายงานของ Acquisition Module

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาการใช้งาน Acquisition Module สามารถเป็นแนวทางการศึกษาในการนำทรัพยากรสารสนเทศประเภทอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เข้าสู่กระบวนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศต่อไปได้เพื่อสะดวกต่อการบริหารจัดการงบประมาณมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้งาน Acquisition Module กับห้องสมุดอื่น ๆ ที่ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่แตกต่างกันออกไป เพื่อเก็บรวบรวมข้อดี ข้อด้อยของแต่ละระบบ มาปรับปรุงและพัฒนา Acquisition Module ของหอสมุดฯ ต่อไป

การนำไปใช้ประโยชน์

1. มีการใช้งาน Acquisition Module ครบทุกฟังก์ชัน ซึ่งจากผลการดำเนินงานพบว่าสามารถทำให้การปฏิบัติงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ผู้ปฏิบัติงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้ศึกษาและเรียนรู้งานร่วมกัน อันนำมาซึ่งโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแบ่งปันประสบการณ์ และการถ่ายทอดความรู้
3. โอกาสในการปรับเปลี่ยนขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสม สะดวก รวดเร็ว และถูกต้องยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ขวัญชนก สถาพรพิบูลย์. (2560). การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ. สืบค้นจาก <http://203.131.219.167/km2559/2017/09/22>

จุฑาทิพย์ จันทรลูน. (2553). ระบบห้องสมุดอัตโนมัติแบบโอเพนซอร์ส. วารสารสารสนเทศศาสตร์, 28(1), 73-80.